APPENDIX IV.

PLANTÆ RARÆ

in

ALPIBUS RHÆTICIS A J. SCHEUCHZERO

Ao. 1709. REPERTÆ.

---

1. *Gramen Avenaceum paniculatum Alpinum locustis varicoloribus majoribus aristatis* Prodr. Agrostogr. p. 23. Tab. III. Agrostogr. p. 231.

2. *Gramen Avenaceum panicula purpuro argentea splendente montanum* Agrostogr. p. 227.

3. *Gramen Avenaceum angustifolium Alpinum panicula ex purpureo viridi, & argenteo variegata* Agrostograph. p. 230.

4. *Gramen parvum paniculatum Alpinum, panicula spadiceus aristata* Prodr. Agrostogr. p. 22. Tab. IV. Agrostogr. p. 140.

5. *Gramen Avenaceum paniculatum Alpinum capillaceo folio locustis simplicibus purpureo spadiceis* Agrostogr. p. 216.

6. *Gramen panicula pratense duriore laxa unam partem spectante* RAJ. H. p. 1285. Agrostogr. p. 285.

7. *Gramen Arundinaceum panicula densa viridi-argentea splendente aristata* Agrostogr. p. 146.

8. *Festuca longissimis aristis* C. B. *Aegilops Bromoides* Tab. Agrostograph. p. 151.

9. *Gramen Arundinaceum paniculata montanum panicula spadiceo-viridi semine papposa* Agrostogr. p. 124.

10. *Gramen Avenaceum parvum procumbens paniculis non aristatis* RAJ. H. p. 1208.

Gramen montanum Avenaceum locustis muticis tumentibus, pilosum Agrostogr. p. 170.

11. *Gramen*

11. *Gramen Avenaceum montanum lanuginosum C. B. Theatr. Botan.* p. 155. Agrost. p. 174.

Gramen cum locustis parvis candidis, pilosis, semine Avenaceo J. B. T. II. p. 434.

Gramen Avenaceum Tab. Ic. p. 207.

12. *Gramen paniculatum Alpinum, panicula miliacea sparsa* Agrostograph. p. 174.

13. *Gramen Alpinum paniculatum majus, panicula speciosa variegata* Prodr. Agrostogr. p. 20. Tab. III. Agrostogr. p. 183. in pascuis alpinis copiose.

Gramen arvense panicula molli rubente T. II. p. 464. Agrostogr.

14. *Gramen Alpinum nemorosum paniculatum foliis angustissimis, locustis splendentibus aristatis* Prodr. Agrost. p. 24. T. VI. Agrostogr. p. 218.

Gramen nemorosum paniculis albis, capillaceo folio C. B. Th. p. 97. prodr. 14. &c. &c.

15. *Gramen paniculatum angustifolium Alpinum locustis rarioribus, & angustioribus, non aristatis* Prodr. Agrost. p. 16. Tab. II.

Gramini canino vineali simile Alpinum angustioribus foliis, paniculis rarioribus non aristatis Fratri in suo Herb. & itiner. Alp. p. 26. ed. Londin. Agrostogr. p. 164.

16. *Gramen Typhoides Alpinum spica brevi densa & veluti villosa* Prodr. Agrost. p. 17. Tab. III. Agrostogr. p. 64.

In Alpium omnium pascuis copiose occurrit. Ab hoc diversum est sequens.

17. *Gramen Alpinum Typhoides spica graciliori delicata & villosa* Agrostogr. p. 65.

18. *Gramen nemorosum hirsutum angustifolium minus* C. B. Th. 106.

Gramini Luzulæ affine flore albo J. B. T. II. p. 492.

Juncus angustifolius villosus, floribus albis paniculatis Tourn. Inst. Rei Herb. p. 247.

Juncoides nemorosum montanum flore niveo Agrostogr. p. 121.

19. *Gramen hirsutum nemorosum angustifolium Alpinum, paniculis obscure rufescentibus* Agrostogr. Prodr. p. 25. T. VI. Agrostogr. p. 312.

In summis pascuis Montis Surfees.

20. *Juncus parvus montanus cum parvis capitulis luteis* J. B. T. II. p. 523.

Juncus parvus palustris cum parvis capitulis Equiseti RAY hist. n. 1306.

Scirpus montanus capitulo breviore Tourn. Inst. in Herb. p. 528. Agrostogr. p. 363.

21. *Gr. Cyperoides juncifolium spica simplici in summitate culmi atro fusca* Agrostogr. p. 492.

22. *Cyperoides Alpinum pulchrum foliis caryophyllæis spicis atris & tumentibus* Agrostogr. p. 481.

23. *Alga juncoides in fundo aquarum nascens, sive Lacustris.*

Planta hæc ingentes latissimosque quasi cespites constituit, latissime se diffundens, palmaris est aut sesquipalmaris, albida, in imo nodulo fusco quasi bulbulo terminata, & fibris aliquot albis firmata: ipsum autem radicis caput quoque crassiusculum, numerosis fibris albis quibusdam satis validis, longis, quasi capillata. Folia aliquot exinde obriuntur, juncea, crassa, medulla fungosa, alba, repleta, in acutum mucronem sensim terminata, læte viridia, inferius alba, & pro mutua exceptione excavata.

Per aliquot jam annos vigilavi, utrum hæc planta flores produceret necne, ut ad aliud genus referri potuisset, sed tales observare nunquam potui, ut ad Algas autem referatur nihil video, quod obstet. Nascitur in fundo Lacus Tigurini præcipue ad littora orientalia speciatim intra urbem & promontorium *Horn* dictum.

24. *Alga Lacustris capillaceo folio.*

Inter priorem nascitur in fundo paludosi lutoso Lacus Tigurini. Radiculæ sunt albidæ vel dilute fuscæ capillatæ, foliola exinde surgunt uncialia, biuncialia aut paulo majora, tenuissima & fere capillacea, læte viridia. (Utraque planta parum nota est H.)

25. *Clematitis Alpina Geranifolia* C. B. Prodr. p. 135.
Clematitis cærulea serrato folio J. B. II. p. 129.
Clematitis cruciata alpina PARK.
Atragene foliis ternatis, foliolis trifoliis acutis Stirp. Helv. n. 1145.

Viminibus serpit pro plantæ ratione tenuibus, fuscis. Ad singula genicula ex adverso prodeunt duo capreoli, quibus mediantibus planta pulchra arboribus, aliisque rebus affigitur, qui capreoli ad exortum suum latiusculi sunt. Ex horum alis ex adverso nascuntur duo folia læte virentia, inferne subatro quodam virore perfusa, composita, id est costæ ramosæ innascentia, costa quavis tripartito divisa. Quivis costæ ramusculus tria sustinet folia oblonga, in acutum desinentia, satis profunde serrata. Folia levissima hirsutie consperſa sunt, quæ in eorundem petiolis

petiolis magis obſervabilis eſt. Foliorum pediculus & floris eodem loco oriuntur ſcil. inter duo foliola oblonga, anguſta, membranacea, purpuraſcentia. Florum pediculi palmam, etiam ultra, longi ſunt, præcipue verſus florem ſubhirſuti. Flores tetrapetali, brevique lanugine hirſuti: petala diluto cœruleo læto colore, verſus baſin candore quodam interſperſo grata, extus ad baſin violacea ſunt. Piſtillum circumdant folia numeroſa, albida ſuperne, ſublutea, quorum extima ſuperne lingulæ in modum expanſa, ſinuata, oris lateralibus extrorſum reflexis, ſubhirſuta; media anguſta ſunt, obtuſe mucronata, apice villoſo verſus floris centrum reflexo; intima ſtamina æmulantur, apice quaſi farina alba conſperſo, verſus exteriora reflexo.

In ſylvoſis & ſaxoſis ultioribus Montis Tſchiera Vallis Sexamnenſis ſupra Anderam.

(Adparet Alpinam Atragenen omnino ſcandere H.)

26. *Chamærhododendros alpina, ſerpylli folia Tourn. Inſt. rei herb.* p. 604.
Chamæciſtus ſerpylli folia floribus carneis C. B.
Anonymos fructicoſa foliis Ericæ bacciferæ Matthioli J. B. II. p. 527.
Roſæ alpinæ altera ſpecies, foliolis minimis Acinariæ paluſtris noſtræ foliolis per ſimilibus, Geſn. Hort.
Azalea caule procumbente, foliis ovatis, margine introverſo Stirp. Helv. n. 666.

Nomen Geſsnerianum quandam quaſi deſcriptionem rem ipſam exacte ſatis experimentem continet, qua propter idem illud ſynonymon huc apponere nullus dubitavi. Vimina valde ramoſa, humi ſparſa, ſaxa obvolvunt, fuſca & verſus extremitates ex fuſco rubentia. Folia nunc ex majoribus, nunc minoribus intervallis, ex quibusdam quaſi geniculis bina & bina plerumque ſibi invicem naſcuntur oppoſita, viti Ideæ paluſtris C. B. vel ſerpylli adfinia, nunc lineas duas, nunc tres longa, una latiora, carnoſa, verſus inferiorem partem ad nervulum medium albidum reflexa, pulchre virentia, nec enim luteſcunt niſi in planta haud bene exſiccata, ut ut J. BAUHINUS ea Buxi recentis in modum flaveſcentia dicat. Flores exigui, inſident pedicellis atro-rubentibus, vel intenſe rubentibus. Calyx purpureus, in quinque partes anguſtas, acuminatas, fiſſus. Floſculus monopetalos, in quinque pariter ſegmenta ſecatur, quæ læte incarnata ſunt. Stamina dilutepurpuraſcentia, apicibus nigricantibus onuſta.

In Alpium Rhæticarum, aliarumve altiorum Helveticarum ſummis & ſiccioribus paſcuis.

27. *Cha-*

27. *Chamærhododendros Alpina glabra Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 604.
Ledum alpinum foliis ferrea rubigine nigricantibus C. B.
Nerium alpinum quibusdam, aliis Ledum glabrum I. B. II. 21.
Rhododendron foliis ellipticis glabris ſubtus rubiginoſis Stirp. Helv. n. 1015.

Folia ſuperne læto virore reſplendent & venoſa ſunt, inferne punctis exiguis, elatis, ferrugineis confertiſſimis conſperſa. Folia ramulorum extrema & recenter evoluta inferne ex viridi dilute luteſcunt, punctisque elatis etiam conſperſa ſunt confertiſſimis. Flores monopetali, campani formes, tubulati, in quinque ſegmenta ſecti, pediculo inſidentes punctis ferrugineis quaſi aſperato, quod etiam in externa florum parte obſervabile eſt, præſertim recta verſus floris ſegmentorum medietatem acuminatam, quæ puncta in planta exſiccata, cujus flores colorem ſuum coccineum communiter amittunt, albeſcentia fiunt. Stamina floris alba ſunt, apices ſublutei puncto nigro notati: ſtyli inferior pars ſeu embryo pentagonus, viridis, ejus filamentum ab embryone ſtatim læte incarnatum eſt, ſuperne ſubalbidum, corpuſculo fungoſo ſubviridi tectum.

In Alpibus Rhæticis & Helveticis copioſe naſcitur, locis tamen magis incultis, quam ſpecies villoſa, quæ in montibus mitioribus provenit.

28. *Polygonatum latifolium ramoſum* C. B. J. B. III. p. 530.

Mihi [SCHEUCHZ.] potius diceretur *Polygonatum ramoſum flore parvo latifolium.*

Uvularia foliis amplexicaulibus Stirp. Helv. n. 1237.

Pediculus florum uncialis & longior, in medio quodam quaſi articulo diſtinctus, ultra quem ſita pars verſus interiora reflectitur, florem ſuſtinet parvum, campaniformem, ex albo dilute luteſcentem, in ſex ſegmenta anguſta oblonga ſectum. Segmenta hæc interne per medium linea nigricante diſtinguuntur, & verſus exteriora reflexa ſunt.

In ſaxoſis & ſylvoſis Montis Tſchiera.

29. *Polygonatum anguſtifolium non ramoſum* C. B.
Polygonatum anguſtifolium L. B. III. p. 531.
Polygonatum caule ſimplici, erecto, foliis ellipticis, verticillatis Stirp. Helv. n. 1244.

Flores plerumque bini, pediculo unico in extremo ſui bifurcato appenſi ſunt.

In ſylvoſis & umbroſis Vallis Seſſamnienſis, item ad petram Thermarum Fabariarum, qua verſus ſcaturiginem itur.

30. *Saxi-*

30. *Saxifraga alpina Ericoides flore cœruleo, Tourn. Inst. Rei Herb.* 253.
Sedum Alpinum ericoides cœruleum C. B. L. B. III. p. 694.
Saxifragia caule repente foliis quadrifariam imbricatis cartilagineis ciliatis Stirp. Helv. n. 980.

Dependet e saxis humidis viæ *malæ* Rhæticæ, cæterarumne Alpium Rhæticarum & Helveticarum.

31. *Pedicularis alpina Filicis folio major* C. B.
Pedicularis major Dalechampii J. B. III. p. 438.
Pedicularis caule simplici, foliis pinnatis, floribus spicatis, staminibus eminentibus Stirp. Helv. n. 316.

Flores in spicam densam congesti nascuntur ex ala folii ad basin viridis, postea ex obscuto rubentis, simplicis. Calyx cujusvis floris in 5. partes sectus, quarum illa, quæ superiori floris labio in situ suo respondet, minima est, reliquæ angustæ, acutæ, atro purpureæ, ipsius autem calycis basis viridis est. Floris postrema pars tubulata, annulum album æmulatur; Labium superius respectu reliquarum partium magnum est, recta extensum, cochlearis instar excavatum, atro purpureum, versus rictum subalbido margine cinctum; inferius labium exiguum, in tria segmentam divisum, quorum lateralia medio majora, & in subtilissimum brevissimumque mucronem terminata sunt, colorem obtinent reliquis floris partibus dilutiorem.

In pratis Alpinis Montis Tschiera ante mensis Julii medium floret, post hoc tempus flos ejus præteriit. Pallidum flori hujus plantæ adscribit colorem J. B. forsitan florem non vidit, aut ex planta sicca colorem desumsit. Hujus plantæ synonymon facio *Alectorolophi alpini majoris varietatem*, qua Clusius adducit *Stirp. pannon.* p. 107. *quam majori similem* esse dicit *floribus modo purpureis.*

32. *Pedicularis Alpina Filicis folio minor* C. B.
Alectrolophus Alpinus minor Clus. Pannon. pag. 707. Iconem v. p. 709. qui non admodum exactus.
Pedicularis foliis pinnatis quaternis floribus spicatis Stirp. Helv. n. 318.

Crassis & robustis fibris radicatur, albis, prout Clusius observavit, quæ prodeunt ex radice nigricante aspera, nonnunquam digiti minimi crassitiem adæquante. Ex hac radice oriuntur folia numerosa, nonnunquam atro-rubentia, pediculis circiter uncialibus sustentata. Folia composita sunt, etenim costæ simplici foliola quasi ex adverso sita oblonga angusta, crenata, glabra adhærent. Inter hæc surgunt cauliculi palma-

res, etiam minores, & majores, leviter pilosi, nonnunquam etiam glabri, uno alterove folio interioribus simili vestiti. In summo cauliculorum est florum spica, elegante rubro purpurascente colore, ut Clusius ait, nitentium, quorum inferiores oriuntur ex alis folioloud inferioribus similium, sed multo minorum. Innituntur flores pediculis brevibus atro purpureis. Calyx florum purpureus, striatus, leviter pilosus, in quinque lacinias divisus, quarum quatuor crenatæ sunt, media autem tenuis, acuminata, cui oppositus sinus inferior amplus est. Flos tubo oblongo e calyce prodit; galeatum labium superius crassum est, & compressum, atro-purpureum; labium inferius trilobatum, quorum loborum medius minimus est, subrotundus, leviter sinuatus, per cujus medium versus floris rictum, inter duas mominentias sinus excavatus procedit. Labium inferius lætius & dilutius superiori e rubro purpurascit.

Est hæc Pedicularis species eadem illa, quam GESSNERUS noster in *Montis Fract. descript.* pag. 65. vocat *Herbam foliis Aspleno persimilem cauliculis ab una radice quinque aut sex, duos fere palmos longis, & spicam florum sustinentibus ut orchidis fere.* Dubium quod diutius fovi solvunt, quæ GESSNERUS propria manu in *Tragi historia stirpium* p. m. 250. in margine *pedicularia campestris* annotavit, quæ sic se habent. *Similem invenimus in Monte Pilati Augusto mente adhuc florentem simili foliorum substantia sed utrinque digestis foliis ut in Aspleno, mollibus, fragilibus, in cauliculis summis flores purpurei veluti per spicas digesti, ut in testiculo fere, confertim tamen, eadem figura, ab una radice foris fusca intus albicante inspida fere: cauliculi sex fere digitos longi quinque aut sex oriuntur. Addit adhuc, copiose eadem in altis Montibus Rhæticis nascitur floribus pulchre rubentibus, in humilibus nasci non puto: an Pedicularium Alpinam cognominabo.* In descriptione Montis Fracti autem loco citato margini adnotavit *Pedicularis montana*, ita ut verisimile sit, GESSNERUM hanc plantam post editam Montis Fracti descriptionem Pedicularem Alpinam vel montanam nominasse. Meminit etiam iconis quam pinxit ipse, vel pingi curavit: continebitur illa icon in historia sua stirpium una cum descriptione, quam Manuscriptam a GESSNERO possidet Cel. VOLKAMERUS, Norimbergensis; Utinam tam liberalis esse laudatissimus vir, ut copiam cuidam concederet hujus historiæ, haud parva lucem quoad plantas alpinas ex hac sperare licet. (Ejus historiæ aliquot Sectiones cura ILL. SCHMIEDELII prodierunt.)

33. *Pedicularis Alpina lutea* C. B.
Pedicularis Alpina flore luteo, radice nigra J. B. III. p. 439.
Crista Galli montana floribus pallidis in spicam congestis Ray H. 770.

Pedi-

Pedicularis Alpina floribus spicatis pallidis, *Tourn. Inst. Rei Herb.* 172.
Pedicularis spica foliosa Stirp. Helv. n. 317.

Flores hujus plantæ colliguntur in spicam densam; calyx cujusque floris membranaceus ampliusculus, ex viridi dilute lutescens, tubulatus, villosus, in quinque lacinias minus profunde sectus: per hunc striæ quinque viridantes versus divisurarum apices recta procedunt. Floris tubus retro albet, anterius sulphureus est. Labium superius cochlearis adinstar excavatum, dense villosum, inferius tripartitum est: divisuræ fere æquales sunt, & in tenuissimum valdeque exilem apicem abeunt: inter lacinias laterales versus rictus medium procedit rima, seu sulcus inter duas protuberantias croceas protensus; Labium hocce inferius, si ex aversa parte spectetur, insignes duo sulci, tresve promonentiæ distinguunt. Singuli autem flores nulli pediculo insidentes, nascuntur ex alis foliorum filicinorum tenuissime divisorum, inferioribus similium, sed minorum longe, ita ut spica foliata dici fere possit, quæ circumstantia in J. BAUHINI icone satis bene expressa est. Ipsa planta integra cum RAJI descriptione optime convenit, excepta sola radice alba, quæ non semper talis est, præsertim in planta sicca, ubi nigra evadit, licet albicans fuerit. Spicam florum nullus adhuc auctor probe descripsit.

Nascitur in altiorum Alpinum pascuis, ubi fœnum colligitur. Ego hanc plantam hoc anno copiose inveni in Montibus Vallis Sessamnensis Tschiera & Sursees.

34. *Pedicularis Alpina bulbosa* J. B. p. 438.
Filipendula montana flore pedicularis C. B.
Pedicularis caule simplici floribus spicatis rostratis calycibus glabris Stirp. Helv. n. 323.

Folia glabra sunt, non tam late expansa ut prioris folia; foliola costæ conjugatim innascentia profunde crenata sunt, prioris laciniata folia, e quorum alis flores prodeunt lata sunt & profunde laciniata. Cognoscitur autem planta nostra ex sola calycis consideratione, qui in quinque partes profundius secatur, quarum una simplex est, & in acutum desinit, reliquæ autem, prout folia flores e sinu suo emittentia, laciniatæ & dissectæ. Floris labium superius galeatum, in acutum mucronem deorsum protensum terminatum, compressum, glabrum; Labrum inferius in tres partes secatur, quarum duæ laterales media majores sunt. Cæterum, num pro synonymo hujus plantæ accipi debeat TOURNEFORTIANUM illud, *Pedicularis Alpinæ Asphodeli radice, purpurascente flore*, dubito valde, judicent hac de re cordatiores.

35. *Androſace alpina perennis anguſtifolia, villoſa & multiflora Tourn. Inſt. rei herb.* 123.

Sedum alpinum hirſutum lacteo flore C. B.

Chamæjaſme alpina J. B. T. III. *App.* 853.

Sedum alpinum alterum lacteo flores Clus. pannon. p. 490.

Aretia foliis ovatis villoſis ſcapis umbellatis Stirp. Helv. n. 620.

Inter hujus plantulæ villoſæ ſynonyma perperam a TOURNEFORTIO recenſetur *Phyllo Dalechampii aliquatenus ſimilis* J. B. III. p. 754. Quod nomen potius ipſo J. BAUHINO adnotante pertinet ad plantulam ſequentem.

36. *Androſace alpina perennis, anguſtifolia, glabra, flore ſingulari Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 123.

Sedum alpinum gramineo folio lacteo flore C. B.

Sedum alpinum tertium lacteo flore Quintum in pannon. Cluſ. p. 490.

Phyllo Dalechampii aliquatenus ſimilis J. B. III. p. 574.

An *Aretia foliis gramineis ſcapis paucifloris* Stirp. Helv. n. 622.

Foliola per terram ſparſa ei ſunt glabra, aut breviſſima vixque obſervabili hirſutie piloſa, vix duas lineas lata, ſemuncialia & communiter uncialia, læte viridia. Calyx dilutus, quinque partitus ſive quinque ſtriis ſaturate viridibus verſus diviſurarum apices prodeuntibus diſtinctus. Flos prioris flori ſimilis, & haud raro minor, inodorus tamen, prout prioris flos odoratiſſimus eſt, gratiamve eo ipſi ſibi conciliat.

(Noſtræ flos multo major eſt.)

Huc etiam pertinere puto, *Androſacen alpinum perennem anguſtifolium glabram & multifloram Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 123. nihil eſt quod me impediat ut credam.

In Alpium Rhæticarum ſpeciatim Montis Surſees pratis alpinis ſuperioribus ſatis copioſe.

37. *Alyſſon alpinum hirſutum luteum Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 217.

Sedum alpinum hirſutum luteum C. B.

Phyllon Thelygonon Dalechampii J. B. III. p. 754.

Sedum alpinum ſextum ſ. alpinum alterum flore luteo Cluſ. pannon. 490.

Draba cauliculis nudis foliis ciliatis Stirp. Helv. n. 198.

Foliola in glomerulos colliguntur ſuper terram ſparſa, anguſta, lineam dimidiam vix lata, tres quatuorve lineas longa, rigidiuſcula, ad marginem raris rigidiuſculis quibusdam veluti ſpinulis armata. Cauliculus uncialis, aut ad ſummum ſeſcuncialis, tenuis, viridis, lævis. Calyx tetrapetalos, ex luteo virideſcens. Petala floris pulchre lutea, ut & ſtamina

na & apices. Vasculum seminale viride, oblongum, & quasi ellipticum, in acumen breve desinens, in duo loculamenta mediante septo medio valvis parallelo divisum. Semina exigua, subrotunda. Flosculi sunt majusculi.

In summis pratis montium Tschiera, & Sursees vallis Sessamniensis copiose satis nascitur.

38. *Ranunculus gramineo folio bulbosus* C. B. RAJ. H. p. 588.
Ranunculus angustifolius bulbosus flore niveo J. B. III. *app.* p. 850.
Ranunculus radicibus fasciculatis, imo caule reliculato, foliis gramineis Stirp. Helv. n. 1180. diversissimus a MENZELIANO.

Ex bulbulo horizontaliter circumcirca sparguntur fibræ albæ validæ: bulbulus ipse obducitur tunicis nigricantibus vel fuscis, in filamenta scissis, sub quibus tunicis caulis & folia eum involventia plerumque dilute purpurascunt. Planta plerumque palma haud altior, sæpe tamen ad semipedalem & spithamalem altitudinem assurgit. Ad caulis basin folia sunt plerumque terna, semuncia angustiora, palmaria, in plantis minoribus etiam minora, nonnunquam & longiora, ut RAJUS ait, circa radicem (sed rara lanugine alba,) pilosa, cætera glabra, colore cineritio, vel cinereo-albicante, carnosa, tuliparum foliis consistentia & colore perquam similia. Caulis haud longe a sui summo alba lanugine hirsutus, plerumque florem unicum sustinet, sæpe etiam binos & ternos, majusculos. Flos constant e quinque petalis prorsus niveis, circa capituli medium lutei. Pistillum capitulum est pyramidatum, subrotundum, constans ex embryonibus dense congestis, & apicibus seu corniculis luteis, deorsum inflexis donatis, Calyx floris constat e quinque foliis dilute viridantibus. Forsitan reduci huc potest *Ranunculus alpinus pumilus, gramineo folio flore albo Tourn. Inst. Rei Herb.* p. 292. (Omnino H.)

In altioribus Montis Sursees pratis copiose provenit.

39. *Gentianella alpina latifolia & angustifolia magno flore* C. B.
Gentiana caule unifloro, foliis lanceolatis, flore prostrato maximo Stirp. Helv. n. 672.

Folia in acutum brevemque mucronem terminantur, calyx tubulatus quinque partitus, dilute viridis, cui ut C. BAUHINUS in *prodromo* habet, duo foliola adjacent ex adverso sita; cæterum J. BAUHINI descriptio pulcherrima est, præcipue si flos spectetur, nihil etenim intermisit quod addendum sit.

In Alpium Helveticarum & Rhæticarum pascuis altioribus quandoque copiosissime prata saphirino quasi suo colore gratissima reddit.

40. *Orchis palmata Alpina flore lutescente testiculato.*

Orchis radicibus palmatis, galea connivente, labello trisulco, calcare brevissimo Stirp. Helv. n. 1269.

Radicem habet similem radicibus orchidum aliarum palmatarum. Caulis circiter semipedalis, vestitus foliis tribus quatuorve, quartum haud longe a spica florum situm angustum & quasi gramineum, inferiora ex oblongo subrotunda viridia glaucore quodam micæ adinstar splendente obducta. Flores nascuntur in ala foliolorum angustorum, viridium. Calyx floris spiraliter striatus, partim viridis, partim dilute purpureus. Floris petala superiora tria subrotunda sunt, acuminata, interne viridia, foris juxta virorem purpurascentia; juxta petala medium interne prodeunt bina foliola angusta viridia. Petalum inferius (maxime omnium conspicua pars, a qua etiam denominatio desumpta est) in floris rictu ostentat tuberculum capiti æmulum, superne virideſcens, cætera purpurascens, post in longum exponigitur, abitque in duas lacinias, quibus interjacet apex quidam s. lacinia alia valde exigua: petalum hoc inferius ad latera seu margines diluto purpureo colore quasi punctulatum est, cætera egregie lutescens. Sub hoc petalo inferiori calyci adnascitur corpusculum albidum semidiaphanum, per cujus inferioris partem mediam lacinia quædam procedit, quæ efficit, ut hoc corpusculum scroto binis testiculis instructo simile sit.

Reperi hanc plantam in Monte Tschiera vallis Sessamnensis; rarissima est, nec nisi exemplaria duo invenire potui.

41. *Orchis palmata angustifolia alpina nigro flore* C. B.

Palmata minor odoratissima purpurea sive nigra J. B. II. p. 778.

Orchis radicibus palmatis spica densissima, flore resupinato, calcare brevissimo Stirp. Helv. n. 1271.

Folia hujus plantæ lineam unam cum dimidia circiter lata, in canaliculum excavata. Flores in capitulum pyramidatum collecti, nascentes ex ala foliorum angustorum, acuminatorum. Calyx floris viridiusculus striis tribus, quatuorve, atro purpureis insignitus. Petalum floris summum omnium maximum est, atrofuscum seu atro-purpureum, retro in calcar brevissimum desinens; petala reliqua sunt quina, tria latiora, duo autem angustiora alternatim posita; coloris dilutioris, quam vero est petalum supremum.

In pratis s. pascuis Alpium superioribus nonnunquam copiose provenit.

42. *Orchis palmata angustifolia, Alpina, roseo flore Tournef. Inst. Rei Herb.* p. 436.

Diffe-

Differentia eſt prioris, in omnibus quoad formam cum priore convenit, quicquid autem in illa atro-purpureum, in hac roſeum, pulchreque incarnatum eſt, gratiſſima eſt colore ſuo, meritoque diſtinguenda a priore.

Rariſſime invenitur, nec hanc unquam hactenus inveni, niſi in montis Surſees paſcuis Alpinis ſupra ſylvam ſitis.

Varietas Orchidis 41.

43. *Anonis Alpina humilior radice ampla & dulci Tournef. Inſt. Rei Herb.* p. 408.

Trifolium Alpinum flore magno radice dulci C. B.

Trifolium Alpinum Rhæticum Aſtragaloides J. B. II. p. 376.

Trifolium ſcapis radicatis, floribus racemoſis, foliis lanceolatis nervoſis Stirp. Helv. n. 369.

Integra nonnunquam prata Alpina in Alpibus Rhæticis hac pulcherrima planta veſtiuntur, hancque maxima lactis optimi copiam præbere paſtores nunciarunt, optimumque fœnum ſuppeditare.

44. *Cardamine Alpina minor reſedæ foliis Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 225.

Naſturtium Alpinum minus reſedæ foliis C. B. *prodr.* 45.

Cardamine foliis radicalibus petiolatis ovatis, caulinis ovatis aut pinnatis obtuſis Stirp. Helv. n. 476.

Hanc plantulam ante biennium reperi limbis foliorum argenteis inter montes rupibus glacialibus teſtes ad Rheni poſteriores fontes.

45. *Cardamine Alpina trifolia Cluſ. H.* CXXVII.

Naſturtium Alpinum trifolium C. B.

Iberidis Fuchſii affinis trifolia Cardamine J. B. II. p. 890.

Cardamine foliis ternatis obtuſis caule ſubnudo Stirp. Helv. n. 475.

Planta hæc valde delicata & tenera acrem & urentem Naſturtii ſaporem habet, ſpithamali nonnunquam longitudine, ut nonnunquam vix palmam adæquet. Folia trilobata ſunt, ſubrotunda, nonnunquam leviter ſinuata, lobus extimus latiſſimus eſt, & cæteris major, nonnunquam etiam duo vel tria foliorum paria coſtæ uni adnaſcuntur, quorum poſteriora ſemper minora ſunt.

Rara eſt planta hæc, nec eam niſi in altiſſimis Rhætorum Alpibus ad rivulorum humidas ripas reperii, ſpeciatim autem in Furcula monte.

46. *Ranunculus montanus hirſutus purpuraſcente flore* C. B.

Ranunculus montanus albus hirſutus J. B. III. *app.* p. 845.

Ranun-

Ranunculus montanus purpurascente flore sive III. *Clusii Pann.* 367.

Anemone seminibus nudis, rotundis, planis, foliis septifidis imbricatis floribus umbellatis Stirp. Helv. n. 1155.

Descriptionibus J. B. & Clusii addo, foliorum pediculos ut & caulem lanugine subalbida pubescere. Folia parte prona itidem hirsutie breviori pilosa sunt, & propterea fere cæsia: superne rarius pilosa quasi atroviridia, Petala florum intus nivea, foris plerumque purpurascentia. Stamina alba, apicibus grandiusculis luteis onusta. Radix nigra, fibrosa, superne tunicis atrofuscis in filamenta scissilibus, obvoluta. Ego nullam hactenus differentiam agnosco inter hanc plantam & *Ranunculum montanum hirsutum humiliorem Narcissi flore* C. B. cujus synonyma sunt *Ranunculus Alpinus Narcissi flore* J. B. III. *app.* 845. *Ranunculi montani* II. *species altera Clus. pann.* 366. nam nullæ inter unam aliamve plantam notæ essentiales sunt, quæ novæ speciei constitutionem reipsa mereantur.

(Utique non differunt H.)

47. *Doronicum Helveticum incanum* C. B.

Doronicum folio longo serrato J. B. III. p. 19.

Senecio foliis crassis serratis, imis petiolatis subrotundis, caulinis lanceolatis Stirp. Helv. n. 67.

Radix nigra fibris fubfuscis, vel exalbidis validis firmata, saporis aromatici & amaricantis. Folia crassa, carnosa, longa, angusta, crenata, inferiora autem sinuata, sive latius crenata, prona parte densissimo albidoque tomento obsita, supina autem tomentum idem mox amittunt, & tunc atro-viridia sunt, pediculi autem foliorum, ut & caulis, tomento dicto semper canescunt. Folia caules alternatim vestientia, quædam pediculis instructa, quædam iis carent, caulem vero fere ex toto circumdant, quod præcipue in superioribus observabile est. Calyx floris pelvi formis, incanus, multifidus. Corona florum constat e semiflosculis aurei vel crocei coloris: semina papposa sunt, s. pappo albo splendente longiusculo instructa; disci flosculi lutei, seminibus ejusdem formeæ insidentes. Ab hac Doronici specie nullatenus separandum censeo *Doronicum Helveticum humile crassis foliis* C. B. Variam altitudinem etenim hoc nostrum Doronicum incanum pro ratione loci natalis assequitur, tomentumque suum nunc citius, nunc tardius deponit; reliqua autem C. BAUHINI descriptio etiam cum ejusdem Helvetico incano convenit.

(Non differt H.)

Nascitur in altioribus jugis Helveticis & Rhæticis locis petrosis & asperis, nullibi autem copiosius quam in Albula monte Rhætorum, ubi integra

integra prata acclivia obducit, qua propter dubito, annon etiam huc pertineat *Tussilago Alpina folio longo* J. B. III. p. 21. cujus descriptio nullatenus abludit a nosto Doronico, nisi quod canitiei vel tomenti nullam mentionem faciat, quam tamen difficultatem e superioribus tollere quis poterit.

48. *Rapunculus spicatus flore obsolete violaceo.*

Reducendus est *ad Rapunculum spicatum flore saturate violaceo foliis maculis nigris notatis* C. B. etsi hujus folia maculam nullam nigra habeant, differt etenim solo floris colore, qui obsolete violaceus est, tamen amœnus.

Rapunculus foliis radicalibus cordiformibus, acute incisis, tubis longissimis, hirsutis, emarginatis Stirp. Helv. n. 685.

In umbrosis & sylvosis Vallis Sessamniensis speciatim infra Anderam.

49. *Rapunculus petræus Rhæticus flore globoso cœruleo corniculato.*

Rapunculus foliis imis longe petiolatis, caulinis linearibus integris, bracteis linearibus, duabus imis longissimis Stirp. Helv. n. 682.

Radix longa, semipedalis & longior, petrarum fissuris profunde valideque infixa, ita ut vix integra evelli possit, sæpiusque manum nitentis eludat; in principio sui est angusta, plerumque etiam tenuis, mox uncias scil. circiter duas a capite suo tumidiuscula, post rursum coarctata, & in aliquot fibras divisa, tota albida. Supra radicem folia sunt aliquot, palmaribus pediculis tenuibus nixa, e basi lata plerumque ad pediculum sinuata, in angustum mucronem terminata, obiter & tenuiter crenata, atro virentia, glabra, rigidiuscula. Caulem ipsum tenuem, semipedalem & pedalem, vestiunt folia aliquot valde angusta, inferioribus longiora, crenulis minutis longius a se invicem distantibus per margines distincta. Summo cauli insidet spica orbiculata, constans ex floribus in capitulum glomeratim congestis. Calyx floris quodammodo campaniformis, ex albo virideſcens, in sex (quinque H.) segmenta valde angusta, intense viridia expansus. Flori campaniformi, globoso, ope quinque segmentorum valde angustorum, extrorsum prope florem reflexorum adhæret calyptra pistillum supra eamdem trifidum excipiens, cæterum flores integri violaceo subcœruleo colore grati sunt. Florum capitulo subsunt folia duo invicem opposita, quorum unum altero angustius est & brevius; longius quandoque uncias duas longitudine superat, quandoque dimidiam unciam viæ adæquat.

E rupium fissuris ad viam malam Rhætorum, itemque inter Anderam & Sufers, in via salebrosa & petrosa, qua vallis Rheinwaldensis aditur.

Comparare hanc plantam voluissem cum *Rapunculo flore globoso purpureo* J. B. II. p. 816. pro quo falsus (quod ἐν παρόδῳ moneo) icon adjectus est, cujus synonymon C. BAUHINI est *Rapunculus oblongo spica orbiculari*, & *Rapuntium montanum rarius corniculatum* Col. cujus exactissima descriptio exstat apud RAJUM *Hist. plant.* p. 744. nisi obstarent folia illa, quibus florum spica tanquam basi nititur, cætera satis bene conveniunt, excepta radice, quæ quadantenus a Rapunculi mei radice differt.

(Diversa planta H.)

50. *Plantago trinervia folio angustissimo* C. B. *prodr.* 98.
Plantago angustifolia Alpina J. B. III. p. 506.
Varietas *lanceolatæ* β. Stirp. Helv. n. 656.

Optime observat J. BAUHINUS, folia esse quinque nervia, duo adhuc etenim nervi juxta marginem procedunt, reliquis tribus mediis subtiliores, in sicca præsertim plantula observabiles. Folia juxta margines nunc rariore, nunc densiore hirsutie prædita sunt; caulis fere totus canescit in mea planta, quam nunc inveni, adeoque ab hac specie non distinguo *Plantaginem trinerviam montanam* C. B. cujus synonymon est, *Plantago trinervia altera minima montana incana Col.* Ad eandem quoque refero *Plantaginem Alpinam, folio angusto longo & nigricante Boccon. Mus. plant.* p. 22. quam Tab. prima vocat *Plantaginem Alpinam folio nigricante*, non enim omnes hæ species, si descriptiones conferuntur, aliter a se invicem differunt, quam vel foliorum hirsutie nunc rariore nunc densiore, vel foliis paulo longioribus, quas circumstantias nimis parvas esse judico, quam ut novæ inde cudantur species, quæ nil nisi confusionem Botanicæ scientiæ afferunt.

In pascuis Alpium Rhæticarum superioribus copiose nascitur.

51. *Astrantia major corona floris candida Tourn. Inst. Rei Herb.* 314.
Helleborus niger Sanicula folio major flore albo Montis aurei H. R. P.
Astrantia foliis quinquelobis trifidis Stirp. Helv. n. 790.
Nascitur in Alpium Rhæticarum sylvosis inferioribus copiose.

52. *Tussilago alpina glabro fere folio Clus. pannon.* p. 499.
Tussilago alpina rotundi folia glabra C. B.
Petasites caule prostrato scapo unifloro foliis reniformibus Stirp. Helv. n. 142.

Planta hæc non aliter differt a *Tussilagine alpina folia canescente* C. B. fatente Clusio loc. cit.; quam foliis aversa parte non candicantibus, sed glabris vel nonnullis villis obsitis; hanc ita reperi in Monte Tschiera Vallis

lis Seſſamnienſis; folia autem tenera canam illam villoſitatem habent, adultiora eandem amittunt, caules interim villoſa mollique ſubalbida hirſutie caneſcunt, ita ut dubitem, an revera hæ duæ ſpecies ab invicem diſtingui debeant, parum interim refert, utrum id fiat necne, facile etenim ab invicem dignoſcuntur. J. BAUHINUS utramque ſpeciem ſub uno *Tuſſilaginis Alpinæ minoris folio rotundo* titulo comprehendit T. III. p. 565. Calyx autem hujus plantæ tubulatus eſt, purpuraſcens, canaliculatus, ſuperne multipartitus, non tamen profunde, imo quaſi cylindraceus eſt, quapropter quoad genus, cui adſcribenda eſt pulchella hæc planta, illud mihi videtur eſſe Petaſitidis genus, adeo ut ad notam characteriſticam Petaſitidis non neceſſario pertineat to florem naſci prius quam folia, pro ut RAJUS vult, quem TOURNEFORTIUS ſequitur. Floſculi calyce dicto comprehenſi floſculoſi ſunt, embryonibus pappoſis inſidentes, ſuperne læte purpuraſcentes, in quinque ſegmenta anguſta, verſus inferiora reflexa diviſi. Nominanda igitur hæc planta *Petaſites Alpinus minor folio rotundo per ambitum crenato.*

53. *Pſeudo-Narciſſus gramineo folio, ſive Leuco-Narciſſus æſtivus* C. B. *prodr.* p. 27.

Phalangium foliis craſſulis ſcapo unifloro Stirp. Helv. n. 1209.

Radix bulbulum parvum non ſolum imitatur, ut C. BAUHINUS l. c. ait, ſed verus bulbulus eſt, oblongus, anguſtus, fibris albidis, tenuibus, capillatus, tunicisque fuſcis veſtitus. Ex radice ſtatim oriuntur folia plerumque bina, juncea, atro viridia, ex una parte plana, ex altera ſubrotunda, erecta, caulem ſæpius adæquantia, nonnunquam etiam ſuperantia. Cauliculus ipſe palmaris, aut paulo altior, tribus quatuorve foliis alternatim poſitis veſtitus, quorum infimum plerumque ſemunciale eſt, aut paulo majus, lineam unam circiter latum, acuminatum, reliqua in proportione breviora, & anguſtiora. Summo cauliculo inſidet flos unicus Liliaceus, quatuor vel quinque lineas longus, hexapetalos; petala alba ſunt, lineis atro-purpureis ſtriata, quarum media petalum quodvis ſecundum longitudinem totam pervadit. Ex interna petalorum parte linearum purpurearum quædam notæ conſpicuæ ſunt: ad baſin petala interne ſublutea & haud procul a baſi tuberculo ſinuato luteo inſtructa ſunt. Stamina luteſcentia, apicibus ſaturatius albis onuſta.

In ſummis Montis Tſchiera pratis ſed rarius occurrit.

54. *Veratrum flore ſubviridi Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 273.

Helleborus albus flore ſubviridi C. B.

Helleborus albus flore ex viridi albescente J. B. III. p. 634.
Veratrum spica paniculata floribus sexu distinctis Stirp. Helv. n. 1209.

Hanc plantam Rhæticam Vallis Sessamnensis Germani vocant *Gaswerwen*, Romani *Malama:* radicem hujus plantæ alpicolæ coquunt in aqua fontana, & cum decocto varias pecudes scabie morboque pediculari laborantes lavant, morbosque dictos hoc modo e medio tollunt.

55. *Saxifraga alpina sedi foliis crenatis asperis Tourn. Inst. Rei Herb.* p. 252.
Sedum alpinum foliis crenatis asperis C. B. *prodr.* p. 132.
Sedum alpinum hispidum fere spinosum flore albido J. B. III. p. 695.
Saxifragia foliis duris ciliatis caule ramoso paucifloro Stirp. Helv. n. 970.

56. *Salix alpina pumila folio rotundo* J. B. T. I. L. VIII. p. 217.
Salix foliis orbiculatis serratis glabris julis paucifloris Stirp. Helv. n. 1649.

Folia sunt oblonga, subrotunda, superne splendentia venosa, inferne itidem venosa, incana: pediculi foliorum, julorumque pilosi, prout & inferior foliorum pars: juli parvi, squamosi: stamina exiguis apicibus luteis onusta: inter squamas lanugo quædam albida emicat.

Reptantibus suis surculis integra saxa nonnunquam obducit in summis Alpium Rhæticarum & Helveticarum pratis, vimina valde fragilia sunt.

57. *Salix saxatilis minima* C. B. *Prodr.* p. 159.
Salix alpina minima repens, retuso serpilli folio lucido Bocc. Mus. p. 18.
Salix alpina serpilli folio lucido Ejusd. Tab. I.
Salix foliis glabris ovatis nitentibus julis paucifloris Stirp. Helv. n. 1648.

Vimina longo nonnunquam reptantia saxorum superficiem obducunt, nonnunquam etiam prout C. B. l. c. eadem describit, brevissima sunt. Folia ex oblongo subrotunda, nonnunquam fere semuncialia, ut plurimum multo minora, læte viridantia, splendentia, apice nonnunquam retuso, & sinuato donata; inter foliola prodeunt juli parvi, breves, constantes e squamis haud adeo dense locatis, e quarum sinu stamina longa alba, apicibus luteis onusta prodeunt.

In Alpibus Helveticis & Rhæticis frequens est.

58. *Salix alpina pumila julis incana lanugine pubescentibus.*
Salix foliis ovato lanceolatis venosis serratis julis tomentosis Stirp. Helv. n. 1645.

Ramulis serpit inæqualibus, rugosis, superius subcinereis, qua parte autem saxis incumbunt subrubris: vimina emittunt ramosa, quasi undis inæ-

inæqualia, ſubrubra, glabra, quæ folia veſtiunt nullo ordine poſita, veno-ſa, læte viridia, ſemuncialia & uncialia oblonga, acuminata, anguſta, per margines ſubtiliſſime ſerrata, dum tenera ſunt inferne alba lanugine ſerici inſtar ſplendente obducta, adultiora dum evadunt eandem amittunt. Ramulorum ſummitates etiam piloſæ ſunt & incanæ, ſuſtinentes julos plus minus unciales, conſtantes ex utriculis membranaceis denſe congeſtis, anguſtis, acuminatis, ex quorum apice filamentum trifidum prodit, ex viridi caneſcentibus, prodeuntibus e ſinu foliolorum oblongorum, atro-purpureorum vel fuſcorum, lanagine longiuſcula alba præditorum, quæ lanugo in cauſa eſt, ut juli integri, præſertim minus adulti, videantur incani & piloſi.

In ſummis Montis Surſees pratis aridis.

59. *Muſcus ſquamoſus Abietiformis Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 553.
Muſcus terreſtris rectus J. B. III. p. 759.
Muſcus erectus abietiformis RAJI H. p. 121.
Lycopodium ſpica ſeſſili, foliis lateralibus lanceolatis confertis Stirp. Helv. n. 1716.

Provenit hic in altiſſimis Helvetiorum & Rhætorum jugis, locis aſperis, plerumque e fiſſuris petrarum.

60. *Muſcus parvus montanus clavatus repens.*
An Muſcus ſquamoſus repens tenuiſſimis foliis Tourn. Inſt. Rei Herb. p. 554. &
Muſcus terreſtris repens humilior, tenuiſſimis foliis clavis folioſis erectis Moris: Hiſt. Oxon. P. III. p. 625. *Sect.* 15. T. S. fig. II.?
Lycopodium caule plano, foliis ſupreme quaternis, inferne binis, ſpicis obſcure petiolatis Stirp. Helv. n. 1718.

Per terræ ſuperficiem ſerpit hic Muſcus, viticulis ramoſis folioſis ſeu ſquamoſis, complanatis, quos veſtiunt foliola lateraliter ſparſa, alterna, ſubrotunda, acuminata, atro-viridia: foliola hæc viticulos latos & compreſſos efficientia ſuperne tegit alius foliolorum anguſtorum, acutorum, alternatim poſitorum, prioribusque innaſcentiam ordo: Ramulorum extremitates recta eriguntur, & clavas conſtituunt plus minus unciales, nonnunquam & longiores, plerumque bifurcatas: clavæ illæ conſtant ex foliolis anguſtis, acuminatis, rarius diſpoſitis, in ſingulorum horum foliorum alis eſt globulus exiguus e fuſco rubens, cui ſemina inſunt.

Inter Tuſciam Rhætorum & viam malam, & in via mala ipſa ſaxa obducit umbroſa, naſcitur etiam ſub fruticibus ibidem locis umbroſus.

61. *Filicula saxatilis corniculata Tourn. Inst. Rei Herb.* p. 542.
Filix saxatilis corniculata C. B.
Filia saxatilis Tragi J. B. III. p. 747.
Acrostichum caule bis bifurcato Stirp. Helv. n. 1714.
Provenit ex petrarum fissuris ad Alpium Rhæticarum radices.

62. *Sedum minimum montanum, flore purpurascente parvo, semine stellato* RAJI H. p. 692.
Sedum caule erecto folioso umbellato foliis teretibus Stirp. Helv. n. 963.
Vix notabilem ego differentiam invenio inter Rajanam hanc speciem & *Sedum saxatile atro-rubentibus floribus* C. B. *prodr.* p. 132. nisi quoad colorem nunc dilutiorem, nunc magis ad atro-rubentum vergentem, in tota planta observabilem, sæpius etenim & flores & planta ipsa tota dilute viridescunt, statuant hac de re Botanici magis lyncei pro lubitu.
Alpium Helveticarum & Rhæticarum petris nonnunquam copiosissime insidet.

63. *Mespilus folio subrotundo fructu rubro Tourn. Inst. Rei Herb.* 642.
Cotonaster folia rotundo non serrato C. B.
Cotoneaster J. B. I. p. 73.
Mespilus inermis foliis ovatis integerrimis subtus tomentosis Stirp. Helv. n. 1093.
Folia superne nervosa & venosa viridia, splendentia, glabra, inferne itidem venosa, lanugine brevissima canescentia, per marginem nec sinuata nec serrata, subrotunda. Baccæ sunt coccineæ, superne in umbilicum stellatum quinquefidum scissa; caro sublutea farinacea, gustu subdulci satuo. Bacca quævis in medio sui claudit osficula tria quatuorve, dorso convexa, ad latera ut sibi invicem adaptari possint, complanata, oblonga, semen ejusdem formæ claudentia.
Hæc planta eadem illa est, quæ *Cotoneaster* GESNERI, & *Chamæmespilus* GESNERI, prout optime mihi judicasse videtur J. BAUHINUS l. c.
Ad ripas Rheni petrosas inter Curiam & fontem rubrum.

64. *Caryophyllata alpina lutea* C. B.
Caryophyllata montana flore luteo magno J. B. II. p. 398.
Geum foliis pinnatis, pinna extrema maxima rotunda cordata Stirp. Helv. n. 1121.

65. *Teucrium alpinum inodorum flore magno* C. B.
Stæhelinia foliis cordatis amplexicaulibus serratis floralibus violaceis Stirp. Helv. n. 312.

Caulis,

Caulis, ejusque lanugo, ut & folia ſuprema ex obſcuro violacea ſunt; calyx floris quadripartitus, ex obſcuro purpuraſcens, ſegmenta ejusdem ſunt villoſa. Floris pars poſterior tubulata violacea, anterior in quatuor partes diviſa; labium ſuperius cochlearis ad inſtar leviter excavatum eſt, leviterque ſinuatum, inferius in tria ſegmenta æqualia diviſum. Stamina violacea ſunt, apices villoſi, albi, plani; Piſtillum per ſuperius labium procedens, & ultra idem pauliſper protenſum, anterius ex ſubnigro violaceum eſt. Excludenda hæc planta eſt a TEUCRII genere juxta TOURNEFORTIANAM methodum, quam ſequor, ad nullum tamen genus eandem apud Auctorem eundem relatam video, quodnam autem ad genus revera pertineat, adhuc in ſuſpenſo relinquo.

In ſummis Alpium Helvetiçarum & Rhæticarum pratis copioſe provenit.

66. *Onobrychis foliis Viciæ fructu echinato major, floribus dilate rubentibus.*

Polygalon GESNERI J. B. II. p. 335.

Onobrychis foliis Viciæ fructu echinato major floribus eleganter rubentibus l. c.

Onobrychis caule erecto ramoſo floribus ſpicatis Hiſt. Stirp. Helv. n. 396.

Caulis pars ſuperior hirſuta; calyx tubulatus, itidem hirſutus, in quinque ſegmenta valde tenuia, viridia, hirſuta diviſus. Flos e quatuor petalis conſtat: vexillum & carina maxima ſunt, utrumque ex incarnato purpuraſcit, nunc lætius, nunc dilutius, & lineis obſcure purpuraſcentibus diſtinctum & variegatum eſt: alæ breviſſimæ ſunt, & inter priora petala fere ex toto latent, ſuntque plerumque ſaltem dilute purpuraſcentes. Vagina e fundo floris procedens alba eſt, per quam una cum piſtillo procedunt ſtamina apicibus exiguis luteis onuſta, & juxta carinæ ductum verſus ſuperiora incurvata, piſtillum anterius purpuraſcit. Embryo ſeu fructus tenellus anterius & ſuperius ſubhirſutus eſt.

MONTIS Vallis Seſſamniæ plantam hanc prata colore ſuo amœno integra quaſi obducere vidi, taliaque prata præ cæteris omnibus ob fœni inde provenientis excellentiam, extollunt.

67. *Viola alpina, folio oblongo, cæruleo, magno flore.*

An viola montana cærulea grandiflora H. R. Par. Tournef. Inſt. Rei Herb. p. 420.

Viola caule erecto paucifloro foliis imis ſubrotundis caulinis ellipticis ſtipulis maximis ſemipinnatis Stirp. Helv. n. 566.

Folia

Folia circa radicem ſunt, ſemuncialibus uncialibus & longioribus pediculis inſidentia, oblonga, in obtuſum mucronem terminata, glabra, craſſiuſcula, læte viridia, per ambitum rarius dentata, plus minus ſemuncialia. Caulis biuncialis, etiam palmaris, cujus pars flori proxima nonnunquam e violaceo nigricat, cæterum viridis eſt, ſtriatus, & quaſi anguloſus. Florem ſuſtinet, unciam unam diametro ſuo adæquantem, nonnunquam & majorem, & minorem; ejus petala ſuperiora bina vexillum repræſentantia, tota ex cœruleo violacea ſunt, niſi quod verſus eorum baſin quædam ſtriarum magis obſcurarum notæ conſpiciantur. Petala bina lateralia ejusdem coloris ſunt, ea tamen parte, qua convergunt, & floris umbilicum conſtituunt, conſpicuæ ſunt tres lineæ ſeu venæ ſubnigræ, quæ petalorum ſuperficiem pervadunt, maxime ſubtiles factæ, antequam eorum medium attigerunt; cæterum qua parte concurrunt, duo tubercula ſunt ſubalbida, breviſſimaque lanugine hirta. Petalum inferius calcari ſatis longo violaceo donatur, anterius qua parte floris umbilicum conſtituit, croceo colore tinctum eſt, inde autem procedunt quinæ lineæ atræ, petali ſuperficiem more ſupradicto pervadentes. Calyx floris tetrapetalos (ſic) viridis. Piſtilli extremitas corpuſculo fungoſo, viridi, tegitur, retro colore croceo inſigne eſt.

In montibus Vallis Seſſamienſis Tſchiera & Surſees copioſe provenit.

68. *Plantago gramineo folio major Tourn. Inſt. Rei Herb.* p. 127.
Holoſteum ſtrictiſſimo folio majus C. B.
Coronopus ſerpentina J. B. III. p. 510.
Plantago foliis linearibus planis ſpica cylindrica Stirp. Helv. n. 657.

Radix eſt ſubnigra vel fuſca, craſſa, valida, nonnunquam ſuperius in capita ſubdiviſa, ex qua oriuntur folia copioſa, graminea, craſſa, carnoſa, lineam unam circiter lata, ſi exuncialia circiter, ſuperna parte excavata, inferiore gibba, non apparentibus nervis, niſi medio folii longitudinem ex averſa parte percurrente. E medio foliorum ſurgunt cauliculi tenues, rotundi, nudi, ſubhirſuti, plerumque ſubrubri, palmares, nonnunquam & majores. Summo cauliculo inſidet ſpica plantaginea, circiter ſemuncialis. Stamina ſubtiliſſima, apices grandiuſculi ſulphurei. Hæc planta eſt ea ipſa, quam C. BAUHINUS in Theatro appellavit *Gramen Caryophyllatæ foliis alpinum* p 47. Bernenſibus *Rabinum Gramen*, *Rabi-Graß* dictum, pro lactis optimi copia augenda optimum, ſicut quidem ego hoc non ex C. BAUHINI ſola deſcriptione habeo, ſed & ex Alpicolarum Bernenſium ore, qui ſub hoc titulo Coronopi ſpeciem hanc mihi attulerunt.

Montis Tſchieræ prata ſuperiora nonniſi hanc fere plantam proferunt.

69. *Pul-*

69. *Pulsatilla flore albo* C. B. *Pulsatilla alba* J. B. III. p. 410.
In Montibus Rhæticis & Helveticis copiose oritur.
Anemone foliis triplicato pinnatis acute circumserratis tubis caudatis Stirp. Helv. n. 1149.

70. *Pulsatilla lutea alpina hispidior* C. B.
Varietas β ejusdem 69.

71. *Pulsatilla alpina flore purpurascente hispidior & nutante.*
Anemone tubis caudatis, involucris multifidis, pinnis latis lobatis Stirp. Helv. n. 1147.

Circa radicem longam, nigram, folia sunt plura, pediculis nunc longioribus nunc brevioribus, nunquam tamen palmum unum superantibus, pilosis, nigra, composita, costæ etenim mediæ adnascuntur duo foliorum paria, uno impari ejusdem extremitatem terminante, rigidiuscula, venosa, & pilosa, pilis ad margines & præcipue apparentibus, quæ omnia plerumque principalibus sectionibus in tres partes secantur, plerumque etiam in alias minus tamen profunde crenarum adinstar dividuntur. Caulis exinde surgit semipedalis & dodrantalis, longiuscula lanugine canescens, subpurpureus, paulo supra medium foliolo membranaceo in multas partes tenuiter dissecto, extus densa lanugine canescente, intus glabro, venulis quandoque purpureis perfuso, supra quod caulis albo tomento, quo flori proprior, eo copiosiori & densiori obsitus est. Flos summo cauli inhærens nutat, exterius albo vel subluteo tomento villosus est; constat e sex petalis, unciam unam longitudine superantibus, purpureis, ad marginem dilutioribus, intus glabris. Stamina subpurpurea, apices luteos sustinentia, cætera se habent ut in pulsatillis, flos fere semper clausus est: Convenit alignatenus cum *pulsatilla Apiis folio vernali, flore majore* C. B. in prodromo descripta, sed obstat flos triuncialis, cum noster unciam unam superet, itemque caulis nudus. Haud multum quoque abludit a *Pulsatilla polyanthe Anemones foliis* BREYNII, quam RAJUS ex eodem Authore describit *hist.* p. 636. sed repugnant folia trisecta.

In summis Montis Tschiera pratis.

72. *Thymelæa Alpina linifolia, humilior, flore purpureo odoratissimo Tourn. Inst. Rei Herb.* p. 594.
Thymeleæ affinis facie externa C. B.
Cneorum Matthioli suffrutex J. B. I. p. 570. Lib. V.
Cneorum Matthioli Clus. Pannon. p. 54.

Thymelaea foliis glabris, linearibus, aristatis, floribus sessilibus, umbellatis Stirp. Helv. n. 1027.

GESSNERUS in *Tab. Collect. Stirp.* exemplari quod ipse correxit, manu propria habet sequentia propria manu notata. *In alio Monte prope Curiam crescit Laureolæ species parva, angustis foliis, paulo majoribus quam rorismarini, flosculis purpureis odoratis wie am Zyland. Cauliculus lignosus & valde lentus est, non ultra 7. digitos altus.*

Satis exacta est descriptio CLUSIANA, quam habet in *Pannon.* loc. cit. quam & J. BAUHINUS l. c. adducit: addo tamen, folia oblonga, firma, glabra, læte viridia, splendentia, paulo plusquam lineam unam lata, semuncia communiter longiora, nervo eminenti ex adversa parte donata, anterius latiora, quam ad viticulos, quibus nullis intercedentibus pediculis nullo ordine adnascuntur. Flores purpurei, e tubo semunciam fere longo in quatuor segmenta expansi. Floris tubus interne albus est, cui adnascuntur ipsa stamina apicibus croceis onusta. Flores nascuntur in capitulum congesti, Chamærhododendri adinstar, suntque odoratissimi, caput tentantes odore suo; ipsa segmenta superne sive interne dilutiora sunt, inferne sive externe obscuriora i. e. obscure purpurascentia.

In Montis Tschieræ summis pratis copiose nascitur.

73. Hujus generis tres hactenus species notavi; a TOURNEFORTIO aliisque Botanicis quantum noverim nullas hactenus notam characteristicas obtinuit, cum fructu & flore hactenus carere existimatum sit, Ego certe cum per aliquot annos sedulo invigilando nullum florem, ast quidem fructum detegere potuerim, tam descriptionem quantum fieri potuit exactam, tum etiam characterem ipsius generis formavi ex hisce tribus speciebus. Prima est.

Hippuroides sub aqua repens fœtidum majus. Equisetum fœtidum sub aqua repens C. B. Th. p. 251.

Chara caule levi fragili Stirp. Helv. n. 1681.

Ex infimis plantæ hujus geniculis, quæ radicis instar sunt, demittuntur in cœnosum lutum fibræ parvæ, diaphanæ, vasis lymphaticis haud absimiles pelluciditate; hinc assurgunt confertim viticuli tenues, geniculati, infirmi, striati, asperi, pedales, cubitales, & altiores. Genicula ad uncias duas & ultra ab invicem distant; ad singula genicula verticillatim nascuntur folia quina vel sena, versus superiora reflexa, rotunda, aspera plerumque, etiam geniculata, quibus ad singula quoque genicula adnascuntur foliola bina invicem opposita valde brevia, (vix etenim lineam unam longitudine superant) folio capitali appressa, vel haud multum ab

eodem

eodem divergentia. E foliorum verticillatim dispositorum alis prodeunt rami seu viticuli alii, & ex horum ramorum alis foliorum dicto modo constitutorum, iterum alii ramuli. Superiores autem foliorum verticilli peculiares sunt, & hactenus nondum observatum quid in se contineant; folia etenim geniculis dotantur duobus tribusque, ad singula sunt folia duo ex opposito nascentia subrotunda, duas tresve lineas longa, in geniculis summis breviora, ab ipso folio seu axi sua divergentia, & plerumque sursum reflexa. Ex singulorum autem foliorum sinu prodit bacca exigua seminis milii magnitudine, coccinea, ita ut color hic miniatus etiam sub aquis constituta planta nonnunquam late etiam extra aquam spargatur, oculisque notabilis fiat: adeo copiosæ nonnunquam sunt hæ baccæ quas merito pro plantæ ejusdem fructibus habeo: baccæ hac muco quodam croceo miniato fere colore tingente repletæ sunt. Planta hæc dum exsiccari incipit albescit, & tunc quidem valde friabilis est, & in charta ipsa nullatenus mota vel tacta in pulverem abit; dentibus si recens adhuc tractatur cum strepitu quodam, de sensu sub dentibus cujusdam asperitatis & arenositatis veluti dissilit, ita ut hanc plantam eandem faciam cum *Equiseto sive Hippuri lacustri foliis mansu arenosis* GESSNERI.

Crescit in Lacu nostro locis cœnosis & lutosis, ingentesque hæc planta sæpius vestit tractus dentissime stipata; baccæ ejus a Mense Augusto usque ad hyemem observabiles sunt, nunquam tamen lætius & pulchrius ipso Augusto.

74. Secunda species est

Hippuroides sub aqua repens fœtidum minus.

Species hæc a priori differt parvitate omnium partium proportionata, siquidem viticuli ejus serpentes per cœnosum fundum vix semipedem superant, sæpius haud adæquant: Reperitur in fossis cœnosis ad Lacum Tigurinum, ut & in Lacu ipso, pulchre autem in fossis ad Lacum Felinum nostrum.

(Varietas prioris H.)

75. Tertia species est

Hippuroides aquaticum erectum mucosum Lubricum.

Chara caule levi pellucido flexili Stirp. Helv. n. 1684.

Radix grumus quidam est vel bulbulus ex albo-diaphanus, fibris albis vasorum lymphaticorum adinstar pellucidis capillata, e qua sursum eriguntur articuli aliquot diaphani pariter, qui unciam unam circiter a grumo dicto in alium grumum s. nodulum elevantur, itidem ex albo dia-

phanum, ex his poſtea ſurgunt viticuli aliquot teneri, tenues, pulchre virides, diaphani pariter & nitidi, geniculati. Singula genicula verticillatim cingunt folia plerumque ſeptem, ſetarum ad inſtar tenuia, imo ſetis viridibus ſemidiaphanis ſimilia, uncialia & ſeſcuncialia. Ex eorum alis ex oppoſito prodeunt viticuli duo alii, ceu ramuli, qui poſtea e foliorum duorum verticillis binos alios modo dicto emittunt, folia autem ipſa ut & plerumque inferiora in extremitate ſua ſunt bifurcata. In ala ramulorum ſummorum ſunt grumi ſeu globuli mucoſi diaphani, ſeminibus pluribus ſeu baccis minutis luteis ſtipati, baccæ etiam nonnunquam ſolitariæ innaſcuntur foliorum diviſuris, nonnunquam etiam trifurcis; tota interim plantula obducitur muco, qui illam valde lubricam efficit; ad palmum imo alticis aſſurgit, plerumquè tamen minor eſt.

Raro invenitur in Lacu Tigurino noſtro inter Arundinem & Scirpum locis lutoſis & cœnoſis ſub aqua.

Hoc plantæ genus itaque refero ad Claſſem TOURNEFORTIANAM XVI. ſive Herbas floribus carentes ſed fructu donatas, eidemque claſſi ſectionem aliam addo ſcil. *Herbæ bacciferæ baccis in foliorum aut ramulorum ſinu naſcentibus*, ita ut character hujus generis ſequens eſſet.

Hippuroides eſt plantæ genus, foliis plerunque teretibus, verticillatim circa genicula naſcentibus, in quorum, vel etiam ramulorum alis, naſcuntur baccæ minutiſſimæ, ſive ſemina, nunc ſolitaria, nunc coagmentata.

pulchre-
a verticilla-
, imo ſetis
rum alis ex
orum duo-
a ut & ple-
amulorum
s pluribus
olitariæ in-
ora interim
ad palmum

& Scirpum

AM XVI.
ectionem
n ſinu na-

ticillatim
, naſcun-
entata.

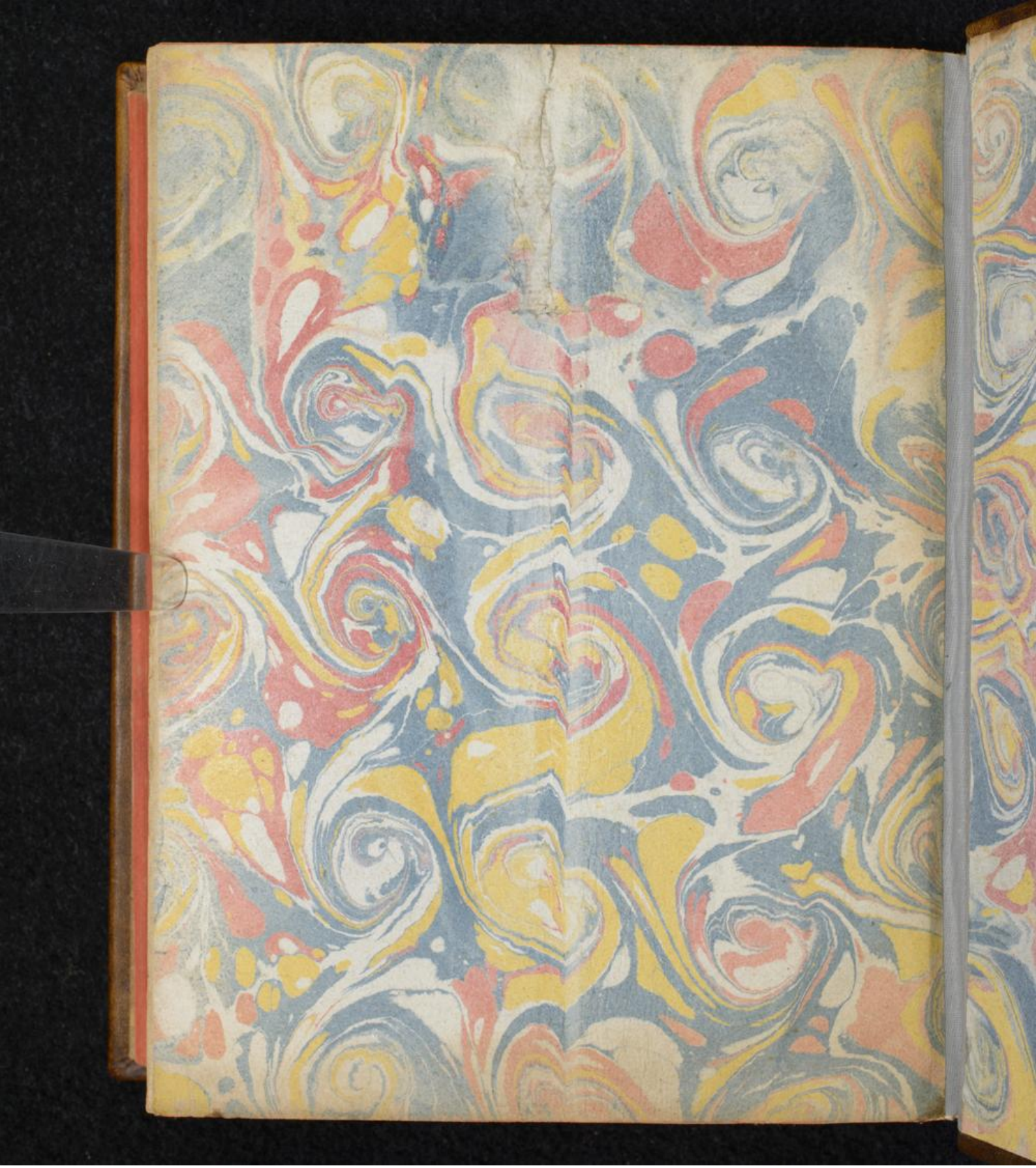

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimeters 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black